

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2021 m. liepos 15 d.
(OR. en)

Tarpinstitucinė byla:
2021/0218(COD)

10746/21
ADD 5

ENER 323
CLIMA 184
CONSOM 159
TRANS 469
AGRI 341
IND 192
ENV 511
COMPET 552
IA 133
CODEC 1074

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2021 m. liepos 15 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI-MIKKELSENUI
Komisijos dok. Nr.:	SWD(2021) 622 final
Dalykas:	KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS POVEIKIO „VERTINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA“, pridedamas prie pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos kuria dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/70/EB ir panaikinama Tarybos direktyva (ES) 2015/652

Delegacijoms pridedamas dokumentas SWD(2021) 622 final.

Priedama: SWD(2021) 622 final

Briuselis, 2021 07 14
SWD(2021) 622 final

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS
POVEIKIO VERTINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA

pridedamas prie

Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos

**kuria dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją iš dalies keičiama
Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001, Europos Parlamento ir
Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva
98/70/EB ir panaikinama Tarybos direktyva (ES) 2015/652**

{COM(2021) 557 final} - {SEC(2021) 657 final} - {SWD(2021) 620 final} -
{SWD(2021) 621 final}

Santraukos lentelė (ne daugiau kaip 2 psl.)
Direktyvos (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją dalinio pakeitimo poveikio vertinimas
A. Būtinybė imtis veiksmų
Kokia tai problema ir kodėl ji yra ES masto?
Europos žaliojo kurso komunikate nustatytas tikslas iki 2050 m. neutralizuoti poveikį klimatui taip, kad būtų prisidedama prie Europos konkurencingumo didinimo, ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo. Šiuo tikslu išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį iki 2030 m. reikia sumažinti 55 %, kaip 2020 m. gruodžio mėn. patvirtino Europos Vadovų Taryba. Todėl reikia gerokai didesnės atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalies integruotoje energetikos sistemoje. Dabartinis ES tikslas pasiekti, kad iki 2030 m. bent 32 % energijos būtų gaunama iš atsinaujinančiųjų išteklių, nustatytas Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvoje (RED II), nėra pakankamas ir jį reikia padidinti iki 38–40 %, kaip numatyta Klimato politikos tikslo įgyvendinimo plane, kartu taikant naujas papildomas priemones įvairiuose sektoriuose, atsižvelgiant į Energetikos sistemos integravimo strategiją, Vandenilio strategiją, Jūrų atsinaujinančiosios energijos strategiją ir Biologinės įvairovės strategiją.
Ką reikėtų pasiekti?
Reikėtų pasiekti, kad iki 2030 m. būtų daugiau naudojami atsinaujinantieji energijos ištekliai, būtų geriau integruotos energetikos sistemos, kartu užtikrinant biologinės įvairovės apsaugą ir klimato tikslų įgyvendinimą.
Kokia būtų papildoma ES lygmens veiksmų nauda (subsidiarumas)?
Tai, ar bus padidinta atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis, palyginti su galutiniu ES suvartojamu energijos kiekiu, priklauso nuo kiekvienos valstybės narės nacionalinio įnašo. Šie veiksmai bus platesnio užmojo ir ekonomiškai efektyvesni, jeigu bus grindžiami bendra teisine ir politine sistema.
B. Sprendimai
Kokių yra galimybių pasiekti šiuos tikslus? Ar viena iš politikos galimybių pasirinkta kaip tinkamiausia? Jei ne, kodėl?
Apsvarstytos šios pagrindinės politikos galimybės: 1) padidintas ES lygmens 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslas – 38–40 %, įskaitant nacionalinius įnašus; 2) išplėstas priemonių sąrašas (apimantis ir galimybių suteikiančias centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo bei pastatų sektoriams skirtas priemones) kartu su įpareigojimu kasmet valstybės narės lygmeniu užtikrinti padidėjimą 1,1 procentinio punkto ir orientacinėmis konkrečioms valstybėms narėms nustatytomis papildomomis normomis; 3) padidintas bendras transporto tikslas pagal Klimato politikos tikslo įgyvendinimo planą, įskaitant tarpinius tikslus pažangiam biokurai ir atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kurui; 4) ES atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimo pramonėje lyginamasis indeksas ir papildomas atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro tikslas; 5) skatinimas atsinaujinančiuosius energijos išteklius naudoti elektros energijos sektoriuje taikant šias priemones: a) sudarant energijos pirkimo sutartis, b) įgyvendinant tarpvalstybinius atsinaujinančiųjų išteklių energijos bandomuosius projektus, c) imantis konkrečių priemonių, kuriomis skatinama naudoti jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energiją; 6) specialios priemonės, kuriomis siekiama integruoti atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją transporto bei šildymo ir vėsinimo sektoriuose; 7) ES sertifikavimo sistema ir skatinimas naudoti atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako kurą; 8) tikslingas RED II biomasės tvarumo kriterijų stiprinimas.
Kokios yra įvairių suinteresuotųjų subjektų nuomonės? Kas kuriai galimybei pritaria?
Viešose konsultacijose internetu dauguma (80 %) atsakiusių pirmenybę teikė padidintam atsinaujinančiųjų energijos išteklių tikslui pagal Klimato politikos tikslo įgyvendinimo planą (43 %) arba dar didesniai tikslui (37 %). 61 % pritarė privalomam tikslui tiek ES, tiek nacionaliniu lygmeniu. Transportas ir šildymas bei vėsinimas – du daugiausia dėmesio sulaukę sektoriai, kuriuose, kaip manoma, būtinos papildomos pastangos, ir dauguma pritarė, kad abiejuose sektoriuose būtų siekiama didesnių, bent Klimato politikos tikslo įgyvendinimo plane nustatytų, tikslų. Verslo atstovai ypač pritarė

galimybei ES mastu sertifikuoti atsinaujinančiųjų išteklių mažo anglies dioksido pėdsako kurą ir skatinti jį naudoti. Daugiau nei 38 000 dalyvių atsakymuose prašyta to paties dalyko – pašalinti biomasę iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių sąrašo ir nustatyti, kad bioenergija gali būti gaminama naudojant tik vietoje turimas atliekas ir liekanas, o profesinių sąjungų, verslo ir daugumos valdžios institucijų atstovai pageidavo nekeisti dabartinių tvarumo kriterijų, taikomų biomasei.

C. Tinkamiausios galimybės poveikis

Kokie būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) pranašumai?

Tinkamiausios galimybės veiksmingai padeda valstybėms narėms didinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą ir taip prisidėti prie tikslo iki 2030 m. ES išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sumažinti 55 %, o kartu – prie kitų Europos žaliojo kurso tikslų. Didesnis energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių naudojimas yra labai svarbus siekiant prisidėti prie ES pirmavimo technologijų ir pramonės srityje, darbo vietų kūrimo ir ekonomikos augimo. Padidėjus atsinaujinančiųjų išteklių energijos daliai, taip pat būtų sukurta saugesnė ir labiau integruota ES energetikos sistema, mažiau priklausoma nuo importo. Atsinaujinančiųjų energijos išteklių sprendimai šildymo ir vėsinimo bei transporto sektoriuose yra pagrindinis oro kokybės miestuose gerinimo veiksnys. Sugriežtinti bioenergijos tvarumo kriterijai turės teigiamą poveikį biologinei įvairovei, anglies dioksido absorbavimui ir oro kokybei.

Kokios būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) įgyvendinimo išlaidos?

Siekiant didesnio 2030 m. klimato tikslo, reikės didelių papildomų investicijų. Pagal visus scenarijus numatomi bendri skaičiai yra panašūs. Energijos sąnaudos, kaip namų ūkių vartojimo išlaidų dalis, pagal pagrindinius scenarijus padidėja tik nežymiai, palyginti su pradine reikšme. Didėjančias išlaidas (dėl investicijų, būtinų pereinant prie švarios energijos, ir anglies dioksido antkainio) riboja padidėjęs vartojimas, susijęs su ekonomikos augimu. Metinis vidurkis (2021–2030 m.) ir, vertinant atskirai nuo kitų pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą (angl. *Fit for 55*) priemonių rinkinio politikos kryptių, investicijų išlaidos, neįskaitant transporto, padidės 13 mlrd. EUR, o energetikos sistemos išlaidos, neįskaitant anglies dioksido apmokestinimo ir su nenaudingumu susijusių sąnaudų, padidės 4 mlrd. EUR.

Koks bus poveikis MVI ir konkurencingumui?

Norint padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą šildymo ir vėsinimo bei pastatų sektoriuose, reikės atlikti statybos ir (arba) renovacijos darbus, todėl padidės užimtumas šiuose sektoriuose. Iki 95 % statybos, architektūros ir civilinės inžinerijos įmonių yra mažosios ir vidutinės įmonės (MVI), todėl tikėtinas teigiamas ekonominis poveikis MVI. Su elektros energijos pirkimo sutartimis susijusios gairės ir finansinė parama padės MVI, kurios neturi išteklių, sudaryti sudėtingas sutartis. Nustačius griežtesnius miško biomasės kriterijus gali padidėti mažų miškų savininkų administracinės išlaidos ir jiems tenkanti našta.

Ar tai turės didelės įtakos nacionaliniams biudžetams ir nacionalinėms valdžios institucijoms?

Tikslų padidėjimas didelio poveikio administracinėms išlaidoms greičiausiai neturės, nes stebėsenos ir (arba) atitikties sistemos jau taikomos. Dėl bioenergijos pasakytina, kad kai kurių valstybių narių nacionalinės valdžios institucijos tikriausiai patirs didesnes stebėsenos išlaidas, susijusias su malkinei medienai taikomais apribojimais ir didesniu įrenginių, kuriems taikomi tvarumo kriterijai, skaičiumi.

Ar bus dar koks nors didelis poveikis?

Padidinus atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą ES bus prisidėta prie didesnio tiekimo saugumo užtikrinimo, nes jie pakeis iš trečiųjų šalių importuojamą iškastinį kurą, ir išorinio poveikio kintamumo mažinimo. Sugriežtinus miško biomasės tvarumo kriterijus būtų daromas teigiamas poveikis biologinei įvairovei, prisidedama prie anglies dioksido absorbavimo ir mažinama oro tarša.

Proporcingumo principas

Tinkamiausias galimybių rinkinys laikomas proporcingu ir, kiek įmanoma, grindžiamas dabartine politikos struktūra. Laikoma, kad pusiausvyra tarp valstybėms narėms nustatytų įpareigojimų ir suteikto lankstumo, kaip pasiekti tikslus, yra tinkama, atsižvelgiant į būtinybę siekti poveikio klimatui neutralumo.

D. Tolesni veiksmai

Kada politika bus persvarstoma?

Pagal Valdymo reglamentą valstybės narės pateikė savo integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, kuriuose nurodyta ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis, palyginti su galutiniu suvartojamu energijos kiekiu, šildymo ir vėsinimo bei transporto sektoriuose, taip pat informaciją apie savo politiką ir priemones tikslams pasiekti. Atnaujinti nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai turi būti pateikti 2024 m.